

người con đi tu là đem lại lợi lạc cho tới bảy kiếp cha mẹ. Ngoài ra còn có thể trở về độ lại cha mẹ hiện đời cùng toàn thể gia đình quyến thuộc.

Đối với hai chữ **ái dục**, người đời tham đắm bao nhiêu thì Đạo Phật lại khuyên tuyệt đối nên lìa bỏ. Trong sách Đức Phật và Phật Pháp. Đại Đức Narada định nghĩa ái dục như sau: “Ái dục là một năng lực tinh thần vô cùng hùng mạnh, luôn luôn ngủ ngầm trong mỗi người và là nguyên nhân chánh của phần lớn các điều bất hạnh trong đời. Chính ái dục, thô kệch hay vi tế, làm cho ta bám víu vào sự sống dưới mọi hình thức và do đó dẫn ta mãi mãi phiêu bạt trong vòng luân hồi”.

Đối với hai chữ **tình thương**, người đời thường gói gọn trong phạm vi những người thân thiết gồm cha mẹ, vợ con, anh chị em, bà con quyến thuộc và bạn bè. Còn đối với Đạo Phật, khi nói đến tình thương thì không có ngần mé. Đó là một thứ tình thương bao la, đại đồng ban rải khắp các loài chúng sanh và không bao giờ đòi hỏi bất cứ một sự thù đáp nào.

Đối với sự **học vấn** Đạo Phật chủ trương tu cần phải học vì “tu mà không học là tu mù”, người tu cần phải học để mà hành, để mà quán sát, tư duy chứ không phải để lấy cho được mảnh bằng. Cái học trong Đạo Phật gồm hai phần : nội điển và ngoại điển, cả hai đều rất cần thiết cho người tu sĩ.

Trên đây, chúng tôi chỉ trình bày sơ qua quan niệm

của Đạo Phật đối với ý nghĩa cuộc đời qua từng chi tiết nhỏ. Giờ đây, chúng ta sẽ trình bày ý nghĩa cuộc đời qua **Lý Tứ Đế**. Lý Tứ Đế còn được gọi là bốn chơn lý. Chơn lý đầu tiên là **Khổ Đế**.

Khổ Đế được cố Hòa Thượng Thích Thiện Hoa định nghĩa như sau : “Khổ Đế là chơn lý chắc thật, trình bày rõ ràng cho chúng ta thấy tất cả những nỗi khổ đau trên thế gian này mà mỗi chúng sanh đều phải chịu, như sinh là khổ, lão, bệnh, tử là khổ v.v.. Những nỗi khổ đầy dẫy trên thế gian, bao vây chúng ta, chìm đắm chúng ta như nước biển. Do đó, Đức Phật thường ví cõi đời là một bể khổ mênh mông. Đạo Phật cho đời là bể khổ, do đó có nhiều người hiểu lầm cho rằng Đạo Phật là bi quan yếm thế. Đức Phật phân tích có ba thứ khổ (Khổ khổ, Hoại Khổ, Hành khổ) hoặc có tám thứ khổ : sanh khổ, lão khổ, bệnh khổ, tử khổ, ái biệt ly khổ, cầu bất đắc khổ, oán tắng hội khổ, ngũ ấm xí thành khổ.

Nhìn chung, đã làm kiếp con người không ai có thể thoát được tám cái khổ này. Đức Phật là một bậc toàn trí, toàn năng, do đó Ngài nhìn thấy tất cả, từ đó Ngài mới chọn bài giảng Tứ Diệu Đế làm bài giảng đầu tiên cho năm anh em Thầy Kiều Trần Như hầu giúp cho năm Thầy nói riêng và chúng sanh nói chung mong thoát khổ.

Thực vậy, nếu ta học Lý Tứ Đế không trọn vẹn, mà chỉ học có một đế thứ nhất không thì thật là thiếu sót. Từ chỗ đó ta sẽ đánh giá Đạo Phật là bi quan, yếm thế. Nhưng thật ra không phải như vậy, vì ba cái đế sau sẽ giải tỏa được hết toàn bộ sự hiểu lầm trên.

Như vậy, qua Khổ Đế, ta thấy quan niệm của Đạo Phật về cuộc đời là hoàn toàn khổ. Qua chơn lý thứ hai là Tập Đế, Đức Phật giải đáp nguyên nhân của đau khổ. Nguyên nhân của đau khổ gồm : Tham, Sân, Si, Mạn, Nghi, Thiên kiến, Kiến thủ, Giới cấm thủ, và Tà kiến. Lòng từ bi của Đức Phật đối với chúng sanh thật là bao la. Sau khi Đức Phật nêu lên tất cả cái khổ của cuộc đời, Đức Phật liền giải thích ngay nguyên nhân để chúng sanh không còn thắc mắc trong tâm.

Kế đến Đức Phật trình bày hai phần cuối là Diệt Đế và Đạo Đế.

Nghe xong hai phần này, chúng ta ai ai cũng đều sung sướng ví như người chết đuối vớ được chiếc phao. Thì ra nỗi khổ nào, khi biết được ra nguyên nhân cũng đều có cách chữa trị và sau đó là hết khổ.

Trong Phật Học Phổ Thông, quyển I, khóa 3, trang 17 và 18, cố Hòa Thượng Thích Thiện Hoa có viết như sau : “Người Phật tử, hơn ai cả, phải thấu triệt cõi đời